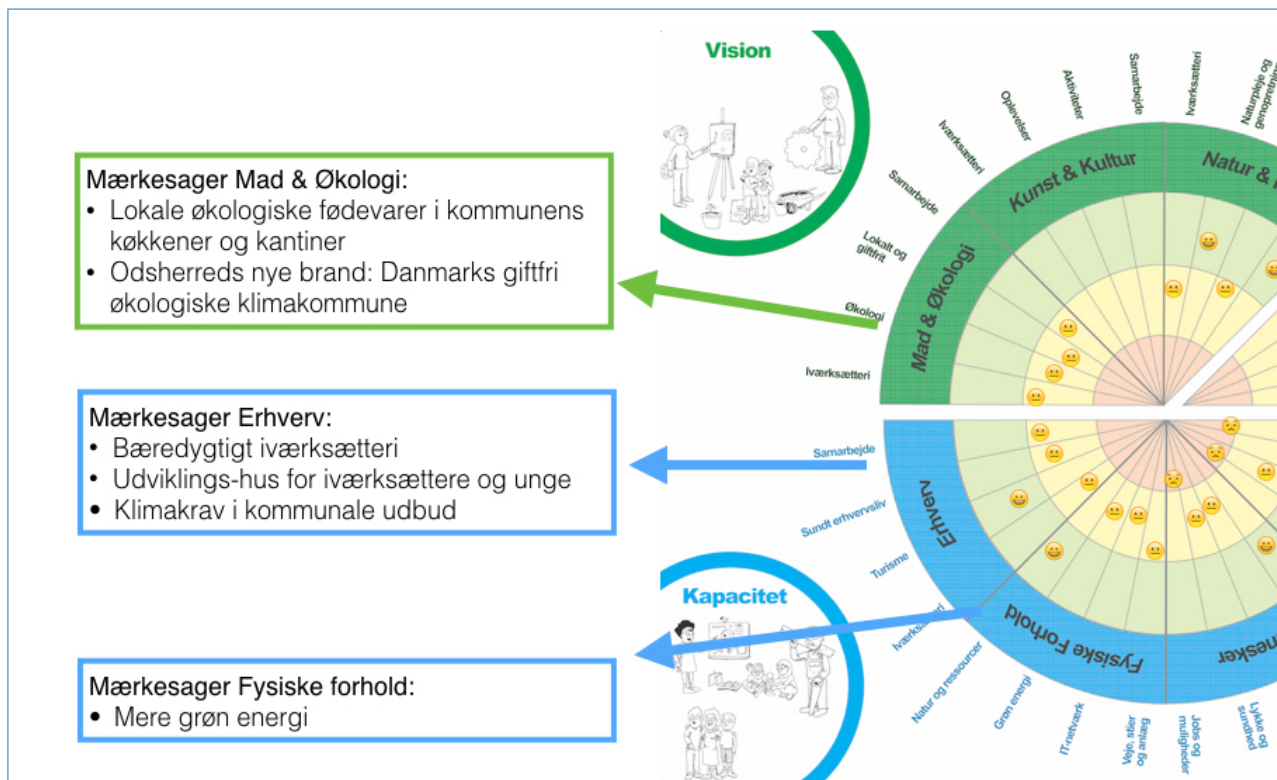

Kapacitet: Fysiske Forhold i Odsherred

Denne beskrivelse er en del af Alternativet Odsherred politikudvikling 1.0, og er en del af en større analyse, som er illustreret her:

Alternativets mærkesag om fysiske forhold

Mere grøn energi

Da Danmark i fremtiden ønsker at udnytte vedvarende energikilder bedre, er der brug for et decentralt og effektivt energisystem og distributionsnetværk.

For at støtte investeringerne i lokalt forankret energiproduktion ønsker Alternativet at støtte en bæredygtig energi-andelsbevægelse.

Vi skal følge op på kommunens initiativer omkring **solenergi**!

Denne mærkesag skal ses i sammenhæng med beskrivelsen i dette dokumentets 3 afsnit:

- Alternativets vurdering, vision og idekatalog,
- Kommunens vision og mærkesager,
- Fakta og beskrivelser

A) Alternativets vurdering, vision og idekatalog

Alternativets vurdering 😊 😐 😐 😐

😊 Vurdering af natur og ressourcer

Geoparken er udtryk for at vores natur er i verdensklasse.

😐 Vurdering af grøn energi

Der er for meget sort energi. Kommunens energiplan er et skridt i den rigtige retning.

😐 Vurdering af netværk (tele / IT)

Dækningen svinger fra lokalsamfund med fibernet til områder med ringe muligheder.

😐 Vurdering af veje stier og anlæg

Veje og stier vedligeholdes og forbedres. Det er godt på vej.

Alternativets vision 💚 💚 💚 💚

💚 Vision for natur og ressourcer

Vi ønsker mere vild natur, større biodiversitet, skovrejsning og langt flere bier.

Vores unikke friske **luft** må ikke ødelægges af emissioner, giftskyer eller lugt af gylle.

💚 Vision for grøn energi

Vi drømmer om flere lokale anlæg med grøn energi, som lokalsamfundene selv har ansvaret for. Vi skal følge op på kommunens initiativer omkring **solenergi**!

💚 Vision for netværk (tele / IT)

Vi støtter det igangværende arbejde med at gøre dækningen bedre og mere ensartet.

Vision for veje stier og anlæg

Faren for oversvømmelser kræver store investeringer i beskyttelser mod **vand**.

Vi drømmer om stier, der er så brede at også terrangående kørestole kan komme ud i naturen.

Alternativets idekatalog

Flere bier

Vi ønsker mere natur og derfor mindre brug af pesticider og andre gifte. En god indikator for naturens tilstand, er mængden og variation af bier. Vi støtter DN og drømmer om at naturen får en større stemme i byrådet.

Landskabsstrategi med skovrejsning og mere fri og vild natur

Fra politisk hold er der sat et mål om at fordoble Danmarks skovareal i løbet af en skovgeneration - med andre ord skal der være ca. 25 % skov i Danmark i 2070. I Odsherred er der lige nu ca. 7 % - og kun planer om en mindre udvidelse af Jyderup Skov i retning mod Vig.

Alternativet mener, at vi kan gøre det meget bedre og skabe oplevelsesrige, energiproducerende og klimatilpassede landskaber med masser af skov og et mangfoldigt dyre- og planteliv!

Vi er inspirerede af et studie fra Arkitektskolen i København af Lise Kloster Bro, der præsenterer en samlet landskabsstrategi for Odsherred.

I hendes plan er Odsherreds karakteristiske randmoræner og lavbundsarealer rammen om en ny skovrejsning i dødislandskabet bag den anden bue. Her skal etableres en naturnær lysskov, der med en frodig underskov og forskelligartet løvtag vil skabe en atmosfære af liv, intimitet og nærvær.

Planen er koblet sammen med en nedtrapning af den nuværende dræning af Lammefjorden, således at energiskove kan skyde sig ind som tunger i den sydvestlige del heraf. Med denne plan vil skovarealet i Odsherred komme op på 26,7 %.

Se [Alternativets naturpakke](#) for yderligere ideer

Oversvømmelser

Faren for oversvømmelser kræver store investeringer i beskyttelser mod **vand**.

B) Kommunens vision

Alternativet er glad for det arbejde kommunen allerede har lavet om visionen for 2025 - der er mange gode tanker, initiativer og planer. Her følger et udpluk af kommunens vision - det der handler om "Fysiske forhold".

Kapacitet / Fysiske Forhold er fremhævet i denne udgave af kommunens vision for 2025 - det andet står med småt:

Odsherred er den rekreative have for det øvrige Sjælland og Hovedstadsområdet. Det er de unikke naturoplevelser i Geoparken.

Det er køkkenhaven, hvor man henter sine fødevarer.

Det er baghaven, hvor man bor og opholder sig, hvor man er sig selv og sammen med andre.

Skellet mellem turisme og hverdagsliv - heltidsborgere og fritidsborgere – er udvisket. Alle borgere, både heltids- og fritidsborgere, er en del af kommunen og er aktive parter

i kommunens lokale fællesskaber og skaber grundlag for et aktivt erhvervs- og handelsliv i Odsherred og et levende kultur- og foreningsliv.

Odsherred er et godt sted at bo. Her er fællesskab og rumlighed.

Her bor man tæt på naturen med plads til både fred og ro og et aktivt og sundt liv.

Befolkningstallet er stabilt og fritidsborgerne opholder sig oftere og længere tid i deres sommerhuse. Odsherred er et attraktivt sted

at bo for folk over 50+, både i kommunens byer og i sommerhusområderne, hvor flere og flere bor hele året.

Odsherred er på forkant med udviklingen. Med en klar prioritering af kommunens styrker - og mod til fravalg - er der skabt grundlag for en positiv udvikling, og Odsherred er et eksempel, som andre kommuner kigger på for at finde inspiration.

Visionen er baseret på 7 principper

Ud af 7 principper har princip 3 og 4 særlig relevans for Fysiske Forhold, de er uddybet her:

1. Én kommune - koncentrer og prioriter
2. Lev lokalt - tænk regionalt
3. Det store i det små
Odsherred rummer mange små oplevelser, skjulte skatte og mulighed for at blive ved med at opdage nye steder og kvaliteter. Se det store i det små og byg på det eksisterende fremfor at skabe nye fyrtårne.
Det fintmaskede netværk af oplevelser er Odsherreds fyrtårn. Et fyrtårn, som Geoparken er med til at samle og sætte ord på. Understøt det med netværk mellem aktørerne, kvalitetsløft, fælles formidling, støttepunkter, osv.
4. Forbind og iscensæt
En af kommunens allerstørste styrker og potentialer ligger i den lange og varierede kyststrækning, der byder på mange forskellige naturmæssige oplevelser. Gør naturoplevelserne tilgængelige både mentalt og fysisk. Iscensæt stederne, så variationen og attraktionen styrkes. Skab forbindelser mellem natur og byer og mellem turismen og hverdagslivets zoner.
5. For borgere og fritidsborgere
6. Engager og involver
7. Vær stolt og fortæl det

Kommunens 9 mærkesager

Kommunen har disse mærkesager i strategien (i parentes står vores kategorisering):

1. Én hovedstad (Kapacitet / Fysiske forhold / Natur og ressourcer)

2. Styrkelse af Rørvig og Havnebyen som turismebyer (Kapacitet / Erhverv / Turisme)
3. Forskønnelse og oprydning i lokal- og landsbyer (Kapacitet / Fysiske forhold / Natur og ressourcer)
4. Udvikling af sommerhusbyer og -områder (Kapacitet / Erhverv / Turisme)
5. Tilgængeliggørelse af natur og landskab (Vision / Natur & Fritid / Samspil Natur & Fritid)
6. Differentiering af strande (Visionær profil / Natur & Fritid / Samspil Natur & Fritid)
7. Fødevarer som løftestang (Visionær profil / Mad & Økologi)
8. Tilgængelighed til kunst og Kultur (Visionær profil / Kunst & Kultur)
9. Et positivt billede af Odsherred (Visionær profil)

Her er uddybning af kommunens mærkesager under Kapacitet / Fysiske forhold:

Kommunens mærkesager vedrørende natur og ressourcer

1 ÉN HOVEDSTAD: Nykøbing

Der er brug for at koncentrere ressourcerne med en tydeligere rollefordelingen mellem kommunens byer. Med de tre hovedbyer i dag spredes indsatser, detailhandel – og ikke mindst både borgere, erhvervslivets, kommunens og turisternes fokus.

Byoplevelsen med udvalgsbutikker, byliv, kultur og spisesteder efterspørges både af borgere og fritidsborgere. Der er brug for at styrke den urbane oplevelse i Odsherred, og det sker kun hvis man samler kræfterne ét sted.

3 FORSKØNNELSE OG OPRYDNING I LOKAL- OG LANDSBYER

Tomme og nedslidte boliger og områder sætter et negativt præg på kommunen både visuelt og oplevelsesmæssigt, og samtidig er det med til presse priser og muligheden for at sælge boliger. En prioriteret oprydnings- og forskønnelsesindsats skal være med til at gøre Odsherred til et attraktivt sted at bo, styrke de kvaliteter, der er i området, og gøre området mere attraktivt for sommerhusejere og turister. Og i sidste ende understøtte et mere positivt billede af Odsherred hos borgere og turister.

Alternativets kommentarer til kommunens mærkesager

Med hensyn til "Fysiske forhold" er vi enige i kommunens mærkesag 3) om oprydning i lokalsamfund og mærkesag 5) om tilgængeliggørelse af natur og landskab, men er i tvivl med hensyn til mærkesag 1) om at lave Nykøbing til en hovedstad. Vi mener det er vigtigere at støtte de lokale samfunds livskraft end at lave centralisering.

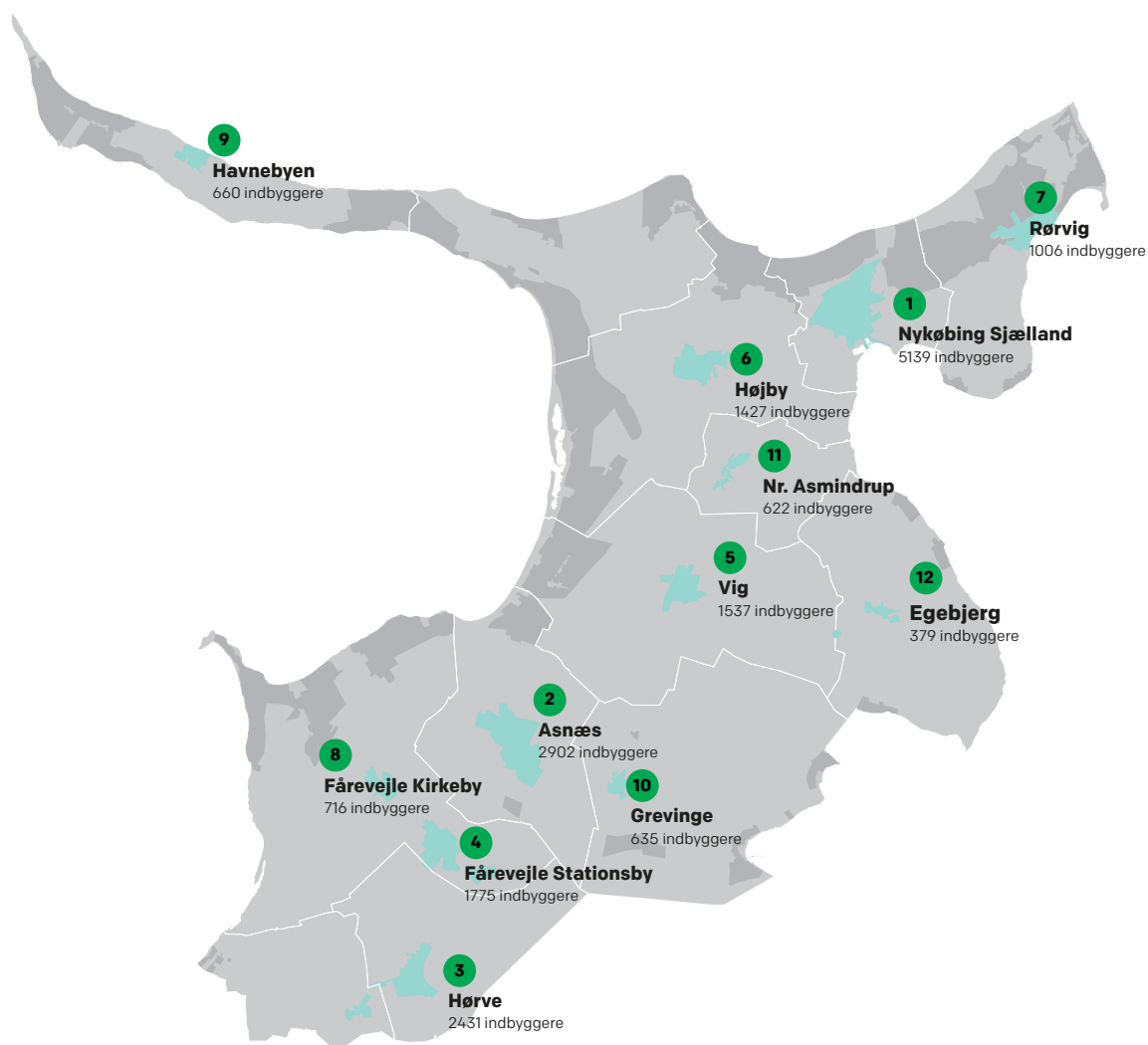
C) Fakta og beskrivelser

Disse oplysninger er hentet fra kommunens visions-dokument.

Odsherred Kommune er som helhed defineret som landdistriktskommune, hvor langt den største del af kommunen er defineret som landdistrikt. Kun Nykøbing skiller sig ud som det eneste bysamfund med over 3.000 indbyggere, som dog er defineret ved at være byområde beliggende længere væk fra de største byer.

En kommune med små bysamfund

Odsherred Kommune er karakteriseret ved at være en kommune med mange, relativt små bysamfund. Med lidt over 5000 indbyggere er Nykøbing kommunens største by og det eneste sted, der har en reel bykerne og en snert af urbanitet. Når man sammenligner med resten af landet, er kommunens største by lille i størrelse og indbyggertal. Dette har selvfølgelig betydning, da en række offentlige funktioner ikke findes i byer af denne størrelse. De større bysamfund i de omkringliggende kommuner - eksempelvis Holbæk, Kalundborg samt hovedstaden - supplerer Odsherred med forskellige funktioner og faciliteter og har dermed en vis betydning for kommunen.

Byer placeret inde i landet

En af kommunens allerstørste styrker og potentialer ligger i den lange og varierende kyststrækning, der byder på mange forskellige naturmæssige oplevelser. Det er langs denne kyststrækning, man finder kommunens 26.000 sommerhuse – hovedsageligt i større og mindre sommerhusområder.

Kommunens byer ligger derimod i høj grad placeret inde i landskabet. Dette betyder blandt andet, at byerne er fysisk og mentalt afkoblede fra de største naturoplevelser og sommerhusområder. De to dele understøtter ikke hinanden naturligt i så høj grad, som man kunne ønske.

Kommunens interne infrastruktur

Et fint netværk af veje

Internt i Odsherred dækker vejnettet overordnet set det meste af kommunen. Rute 21 (Holbæk-Vig-Odden), Rute 225 (Rørvig – Nykøbing - Højby – Fårevejle Kirkeby) og den tidligere hovedvej (Nykøbingvej/Holbækvej) kobler de nordlige og sydlige dele af kommunen, men en række større og mindre landeveje går på tværs (øst-vest). Egebjergshalvøen og Oddenhalvøen er de to steder, der er infrastrukturelt mest afkoblet fra kommunens hovedbyer og hovedveje.

Et mangelfuldt netværk cykelforbindelser

Odsherred er præget af at have et relativt dårligt netværk af cykelstier og forbindelser, og generelt er det udfordrende som cyklist at komme rundt i Odsherred. Få steder finder man egentlige cykelstier, og der er ikke optimale forhold rent sikkerhedsmæssigt. Mange cykelforbindelser løber langs de større veje, hvor man ikke får den oplevelsesmæssige tur, man kunne få gennem kommunen.

Det dårlige netværk af cykelstier gør, at det både som borger og besøgende ikke bliver et naturligt valg at tage cyklen – hverken når man skal opleve naturen, når man skal til og fra byer og sommerhusområder, til stranden eller cykle til nærmeste skole, station eller lignende.

Kommunen bugner af natur- og landskaber, der er rammen for de rekreative oplevelser, som ofte er appellerende for cykelturister. Men cykelturismen, som er en populær ferieform i Danmark, har infrastrukturelt svære kår i Odsherred.

Et punkteret netværk af rekreativ infrastruktur

Der findes en lang række længere vandrerruter i Odsherred Kommune, og det er særligt langs kyster og i naturområder, stiforbindelserne løber. Mange stiforløb er karakteriserede ved at være længere, lukkede forløb, som dels ikke gør det muligt at tage de korte hverdagsture, dels ikke kobler sig på hinanden, så det skaber flere muligheder for at tage forskellige ruter. En del af Geopark-projektet er desuden en 40 kilometer lang højderygsti, der løber langs de tre landskabsbuer. De første 7 kilometer skal efter planen stå færdig i 2014.

I kommunens nordøstlige del, omkring Rørvig, Nykøbing og Klint, er der relativt mange stiforbindelser, og det samlede netværk hænger overordnet set fint sammen. Samtidig er der dog en række områder, særligt omkring Veddinge Bakker, omkring sommerhusområderne ved lyngen og på Odden, hvor der er relativt få eller ingen deciderede vandrerruter eller sti-netværk.

En lang række af sommerhusområderne, særligt langs Sejerøbugten, er generelt dårligt koblet op på det overordnede net af stier og vandrerruter. En del af disse områder er samtidig udfordrede af, at det kan være svært at komme rundt internt i sommerhusområderne, som er strukturelt opbygget, så man som gående ofte kun kan komme ned til stranden (eller op til de store veje).

Manglende digital IT-infrastruktur

En af Odsherreds strukturelle udfordringer er manglende digital infrastruktur. Muligheden for en hurtig dataforbindelse med 100 megabit er ikke lige så udbredt i Odsherred som mange andre steder i landet. Omvendt er udbredelsen af det mobile bredbånd på niveau med resten af Danmark, følge Erhvervsstyrelsens bredbåndsdækning i 2013. Et enigt byråd besluttede i budgetaftalen for 2014 at tilbyde gratis leje af kommunale arealer til udbydere af datatjenester for at forbedre det mobile bredbånd.

Tomme og funktionstømte bygninger

I Odsherred er i dag 1.480 tomme boliger, hvilket svarer til 8,6 % af den samlede boligmasse på 17.288 helårsboliger. På landsplan er i alt 163.436 boliger tomme, hvilket svarer til at 5,9 % af den samlede boligmasse på 2.775.485. Odsherred har altså et væsentligt højere antal tomme boliger end på landsplan, ligesom tilfældet er i mange andre landdistrikter i resten af landet. Det store udbud af ejendomme til salg presser priserne i bund og sætter samtidig deres præg på kommunen – både visuelt og oplevelsesmæssigt.

Udover de tomme boliger der præger Odsherreds fysiske fremtoning, findes der desuden mange tomme erhvers- og industribygninger. Disse bygninger er med til at forstærke indtrykket af byer der er ved at blive tømt for funktion og liv. I mange byer, som tidligere havde et handelsliv, præges bymidterne i disse byer desuden af tomme butikslokaler, der tydeligt fortæller om den tilbagegang byerne har været igennem de sidste årtier.

De tomme bygninger er i vid udstrækning spredt over det meste af kommunen, men der er en tendens til, at den procentvise andel af tomme bygninger er højere i lokal- og landsbyer. Dette betyder, at disse byer i højere grad opleves som delvist forladte, og udviklingen har en langt større negativ betydning for det oplevede bymiljø. Samtidig vurderes det, at den fortsatte urbanisering - også internt i kommunen - kun vil fortsætte.

Der er ikke et entydigt billede af, hvor de tomme bygninger placerer sig i byerne, men i lokal- og landsbyerne opleves det ofte mere udtalt i de tidligere bymidter og ved stationsområderne.

En anden by-type, som er særligt hårdt ramt af tomme boliger, er de såkaldte 'vejkantsbyer'.

Denne landsbytype har to væsentlige problemer: Det ene problem er, at husene i vejkanterne er uattraktive, fordi de er beliggende ved en stor vej og dermed har få eller ingen herlighedsværdier.

Det andet problem er, at vejkantsbyernes forfald bliver meget synligt for de forbipasserende indbyggere og turister.

Tomme almene boliger

5 % af de 1.631 almene boliger, der findes i Odsherred i 2014, svarende til 82 stk., står tomme. Til sammenligning er tallet på landsplan 4 %. Sammenlignet med andre områder uden for de store byer er tallet i Odsherred relativt lavt. En af årsagerne til dette kan hænge sammen med, at kun 9 % af den samlede boligmasse i Odsherred er almene boliger sammenlignet med 20 % på landsplan.

I 2010 stod 7 % af den almene boligmasse i kommunen tom, og der er tilmed blevet opført 94 nye almene boliger fra 2010 til 2014. Dette betyder en lille stigning i antallet af borgere, der bor i alment boligbyggeri.

Landskaber

Potentialer [+]

- Odsherreds landskaber tilbyder stor diversitet i natur- og landskabstyper, og det karakteristiske istidslandskab har skabt et af de mest dramatiske landskaber på Sjælland.
- 157 m2 kyststrækning, der er af meget forskellig oplevelsesmæssig karakter, og blandt andet tilbyder mange attraktive strande.

- Landskabet er en ressource i kommunen, hvor der dyrkes fødevarer, der er med til at brande Odsherred.
- Fødevarerne skaber grundlag for en forholdsvis stor landbrugs- sektor samt mindre gårdbutikker og fødevarereproducenter.
- Fødevarerne besidder et oplevelsesmæssigt potentiale, både i kraft af gårdbutikkerne og de restauranter i kommunen der bruger lokalt producerede råvarer.
- De åbne vidder og store landskaber tilbyder stilhed, fred og ro.
- Landskaberne besidder store kulturhistoriske fortællinger med blandt andet mange gravhøje og de inddæmmede områder ved Lammefjorden og Sidinge Fjord.
- Geoparkprojektet besidder et stort potentiale til at udfolde og iscenesætte de landskabelige kvaliteter i kommunen samlet.

Udfordringer [-]

- De landskabelige kvaliteter og særlige nedslag fremstår for en meget stor dels vedkommende utilgængelige og isolerede.
- Der mangler en samlet strategi for udfoldelse af de landskabelige kvaliteter i Odsherred.
- Der er generelt dårlig skiltning og vejvisning til de særlige steder i landskabet.
- Den rekreative infrastruktur til og mellem de særlige steder i landskabet er dårlig og mange steder stort set ikke-eksisterende.

Strande

Potentialer [+]

- Odsherred har 157 km kyst, der tilbyder op til 12 forskellige udpegede badestrande.
- Nogle af Danmarks bedste badestrande er beliggende i Odsherred.
- Strandene er meget forskelligartede og tilbyder badeoplevelser for enhver smag.
- Nogle af Odsherreds strande – særligt i den sydlige del – tiltrækker mange besøgende fra de omkringliggende kommuner.

Udfordringer [-]

- Strandene fremstår ikke hver især med en profil og er ikke programmeret til andet end badning og har ikke målgruppeorienterede aktiviteter på strandene.
- Strandene tilbyder generelt ikke andet end basale funktioner som parkeringsplads, toilet og enkelte steder iskiosker o.l.
- Det kræver en del udgifter til pleje og vedligehold at holde strandene attraktive til badning og rekreation, hvilket særligt gælder strandene i Sejerøbugten, som samler meget tang.